

LITTERATUR

OM

NORRA JÄRVA

OCH SÖDRA JÄRVA

Lars Salvius gav 1741 ut boken **Beskrifning öfver Sverige**. Den första delen som handlar om Uppland innehåller tre sidor om Spånga socken, en halv sida behandlar Hägerstalund. Boken finns inte i nytryck men avsnittet om Hägerstalund publicerades i facsimil i Järvabygd nr 3/90.

Carl Jonas Love Almqvist skrev 1840 novellen **Ladugårdsarrendet**. I novellen besöker huvudpersonerna flera av Järvas gårdar, Ärvinge, Kista och Dammtorp och Rådan. De bor dock i Sollentuna.

I Samfundet Sankt Eriks Årsbok (SSEÅ) 1925 finns en artikel av **Carl Forstrand** som handlar om Jacob Robertsson som var ägare av flera av Spångas gårdar på 1600-talet. Artikeln heter **En stockholmsläkare under förra hälften av 1600-talet**.

Vitterhetsakademien gav 1929 ut **Järvafältets fornlämningar**. Texten är skriven av **Karl-Alfred Gustawsson**.

I **Frälsegodsens i Sverige under storhetstiden** av **Joh. Ax. Almquist** 1931 kan man läsa om "våra" säterier, Hägerstalund, Ärvinge och Tensta m.fl. säterier i Spånga

I **I skog och mark 50 vandringar i Stockholms omgivning** av **Folke Thörn** 1934 återfinns en vandring på vårt område och ytterligare några i närområdet.

Spånga Fornminnes- och Hembygds-gille gav ut sin första **årsskrift 1937**. Förutom en artikel om runstenar i Spånga innehåller den inget som direkt berör Norra Järva.

Bengt Bergman beskriver i **Stockholm genom tiderna** 1937 en vandring från Spånga kyrka via Eggeby-Akalla-Hägerstalund till Tureberg. I boken finns fem andra vandringar i Spånga.

I **Svenska Gods och Gårdar, Del II** 1938 finns korta presentationer av alla gårdar på Norra Järva så när som på Kymlinge. Även övriga gårdar i Spånga är med i presentationen.

Spånga Fornminnes- och Hembygdsgille gav ut sin andra **årsskrift 1939**. Den innehåller inget som direkt berör Norra Järva.

Sigurd Erixon, Den äldre folkliga bebyggelsen i Stockholms-trakten 1941 har bl.a. 12 sidor om Akalla gård. Även Nälsta och Vällingby finns med i boken liksom andra byggnader i Spånga.

Spånga skolråd högtidlighöll 100-års-minnet av folkskolestadgan genom att 1942 ge ut **Spånga folkskolor 1798-1942**.

Spånga Fornminnes- och Hembygdsgille gav ut sin tredje och senaste **årsskrift** 1944. Den innehåller en artikel, **Runhällen vid Granby** och en artikel där lärarinnan **Fanny Sjögren** under rubriken **En lärarinnas "fornminnen" i Spånga** bl. a. berättar om sin tjänst i Akallas mindre folkskola 1901- 03.

Carl Ivar Ståle behandlar gårdsnamnen Ärvinge och Kymlinge i **Studier över de svenska ortnamnen på -inge** 1946.

I **Inbyggarnamn på -karlar i svenska ortnamn** 1950 behandlar **Lars Hellbergs** namnet Akalla.

Igor Dergalin och **Josef M. Stäck** har i S:t Eriks årsbok (SSEÅ) 1964 en artikel, **Planläggning av Järvafältet**. Artikeln handlar om Södra Järva.

I SSEÅ 1965 finns en artikel av **Sven Lagerberg, Minnen från den militära verksamheten på Järvafältet under 1920-30-talen**. Artikeln finns även som särtryck.

Göran Rosander skrev 1965 uppsatsen **JÄRVAFÄLTET I MILITÄRT OCH CIVILT BRUK, Delen inom Spånga församling**. Denna universitetsuppsats kallas för en etnologisk undersökning rörande förhållandena 1905-1965.

Stockholmsmonografi nr 28 år 1966, **Spånga sockens historia**, kallad "**Spångaboken**", är standardverket vad gäller Spångas och Norra Järvas historia. Boken är redigerad av Nils Staf.

Gunnar Brusewitz, Stockholm - staden på landet, 1969. I den finns ett kapitel, "Höst" som handlar om Järvafältet.

I **Olle Bengtzons, Jan Deldens och Jan Lundgrens bok Rapport Tensta** från 1970 kan man läsa om Södra Järvas uppkomst men även om planerna för Norra Järva.

Stockholms stadsmuseum gav 1972 ut **Spånga före Tensta**. Boken har flera artiklar som i första hand behandlar Södra Järva.

1972 gjorde Stockholms fastighetskontor en utredning om hur de gamla gårdarna på Norra Järva skulle användas. Ledare för utredningen som kallades **Järvagårdarna** var **Sven Sundin**.

Svenska turistföreningens årsskrift 1973 handlar om Stockholm. I den finns ett kapitel om arkeologi av **Jonas Ferenius** kallat **Stockholm före Stockholm**. Flera exempel och bilder är tagna från järvautgrävningarna.

I **Sundbyberg - den 113:e staden** utgiven av Sundbybergs hembygdsförening 1974 återfinns en artikel om Kymlinge.

I **Stadsvandringar** 1976 finns en artikel av **Topsy Bondeson, Kymlinge byplats**.

I **Gösta Selling, Säterier och gamla gårdar i Stockholmstrakten** 1977 finns ett kapitel vardera om Akalla, Hästa och Hägerstalund; även Hässelby, Riddersvik, Räcksta och Värsta är med.

Stockholms stadsmuseum gav 1977 ut häftet **Järvafältet bygd i förvandling**.

Naturinventering på Järvafältet 1977 gjordes av fältbiologiska inventeringsgruppen i Sollentuna. Tonvikten ligger på Hanstaområdet.

I Sankt Eriks årsbok 1977 har **Lars Brattberg** en artikel, **Järvastaden - en konnunal satsning**. Den handlar mest om Norra Järva men även en del om de södra stadsdelarna.

I **Stadsvandringar** nr 2 1978 finns en artikel av **Solbritt Benneth, En 1100 år gammal dam från Järvafältet**. Artikeln handlar om ett unikt gravfynd i Ärvinge, den s.k. Ärevingekvinnan.

I **Nils-Erik Landells bok Den gröna staden** från 1979 finns ett kort (2 sidor) avsnitt om "stans största park", dvs Järvafältets stockholmsdel.

Sollentuna hembygdsförening gav 1979 ut sin skrift nr 10. Den domineras av en artikel av **Mats Brunberg, Järvafältet**. Den har blivit det nya standardverket om Norra Järva med omnejd.

I **Vägvisare till konsten i tunnelbanan** från 1979 av **Jan Ohlsson** och **Lars Ryding** kan man läsa om den konstnärliga utsmyckningen av Husbys, Akallas, Rinkebys, Tenstas och Hjulstas tunnelbanestationer.

I SNF:s årsbok Sveriges Natur 1979 har **Ronny Carlsson** och **Tommy Löfgren** en artikel som heter **Rädda Järvafältet!**

I Stadsvandringar nr 3 1980 finns en artikel av **Britta Peterson, Järvalådan**. Artikeln handlar om en museilåda för skolbruk.

I **Nils-Erik Landells** bok **Den vita staden** från 1980 finns ett kort avsnitt betitlat "Spåren går till kartans vita fläckar". Avsnittet behandlar bl.a. Hansta.

I **Nordväst**, illustrerad förortshistoria av **Åke Eriksson** 1981 finns något lite om Spånga och Norra Järva, även Hässelby och Vällingby

I **Daniel Ekelunds** bok **Spelet om Norra Järva** utgiven av Sollentuna kommun 1981 kan man läsa om hur det gick till när de norra delarna av Järvafältet planerades

Stockholms stadsmuseum producerade 1981 ett häfte med titeln **Hansta fornlämningar och kulturhistoriskt värdefull bebyggelse**. texterna är skrivna av **Anita Biuw, Kerstin Reissen** och **Margareta Cramér** (jfr Stadsvandringar nr 6 1983).

Spånga och Järfälla Sockenstämmoprotokoll 1600-1750 är utgivna av Spånga Fornminnes - och Hembygdsgille 1982.

1982 gjorde **Jan-Erik Tomth** en intervju- och enkätundersökning bland boende i Akalla-Husby-Kista på uppdrag av Stockholms kommuns utrednings och statistikkontor. Undersökningen heter **AKALLA, HUSBY och KISTA 1982, En första redovisning av resultatet från en intervjuundersökning**, den är utredningsrapport nr 1982:5

I **Nils-Erik Landells** bok **Stockholms gröna hjärta** från 1983 finns ett avsnitt om "Hanstas helt unika lövängar".

Stockholms gatunamn, Stockholmsmonografi nr 50 utgiven 1983 innehåller korta artiklar om våra stadsdelar och gårdar. Ny utgåva 1992.

I Stadsvandringar nr 6 1983 finns en artikel av **Anita Biuw** och **Kerstin Reissen, Hansta - värt att bevara?**

Sture Norberg hade en fotoutställning i Tensta och Rinkeby 1983. Utställningen hette **Hjulsta - Tensta - Rinkeby innan förorten kom**. Till den gjorde han ett häfte på 24 sidor med **text, tabeller och källhänvisningar**. Denna stencil är mycket svår att få tag på men innehåller många intressanta upplysningar

Berättelser om Husby är en samling uppsatser som lämnats till en litteraturpristävling anordnad 1984 av Husby Hem och Skola föreningen.

I **Staden vi byggde, Svenska bostäder under 40 år** med **Hans Haste** som redaktör nämns Husby-Akalla flera gånger. Kista Centrum har ett eget avsnitt på tre sidor.

Bibliotekets vänner i Akalla gav 1985 ut **Akalla nygammal hembygd**.

Bibliotekets vänner i Akalla gav 1986 ut **Brev från Akalla**.

Astrid Eriksson skrev 1986 uppsatsen **Bebyggelse- och kulturlandskapsutveckling i ett gränsområde mellan Sollentuna och Spånga socknar i Uppland, "Hansta"**. Denna universitetsuppsats går igenom fornminnena i Hansta.

Institutionen för fastighetsteknik vid KTH gav 1986 ut skriften **Husabyarna - led i forntida samhällsplanering** av **Gerhard Larsson**. Skriften behandlar problematiken med de gamla husabyarna ur flera synvinklar. Husby på Norra Järva finns naturligtvis med.

I Stockholmsmonografi nr 70, **Stockholm bygger**, 1986 kan man läsa några sidor om utbyggnaden av Kistas industriområde.

Spånga och Järfälla Sockenstämmoprotokoll del 2 och del 3 1751 - 1825 är utgivna av Spånga Fornminnes- och Hembygds-gille 1987.

Vitterhetsakademien (KVHAA) gav 1987 ut skriften Runor och runinskrifter. I den finns ett föredrag av **Helmer Gustavson**, föredraget heter **Husby och Bo gård - två ortnamn och runinskrifter**. Det Husby som avses är naturligtvis Husby på Norra Järva

Järvafältet, från skjutfält till naturreservat och bostäder är utgiven av länsstyrelsen i Stockholms län 1987. För texten svarar **Mikael Johannesson**.

I **Ingemar Johansson, StorStockholms bebyggelsehistoria** 1987 finns ett kapitel om Järvastaden på ca 20 sidor.

1987 publicerade Naturgeografiska institutionen vid Stockholms universitet en uppsats som heter **Natur i Hansta, Stockholms kommun. Naturinventering och analys av utbyggnadsplaner**. Uppsatsen är en inventering som omfattar geologi, vegetation och fauna, men även kulturlandskapets utveckling och utbyggnadsplanerna.

Bo Eknert hade en artikel i Fauna och flora 82 (1987), **Hansta - natur eller bostäder?**

JM Byggnads och Fastighets AB gav 1988 ut boken **Akalla**. Boken behandlar såväl Akallas historia som utbyggnaden av den moderna förorten.

Stadsdelen Tensta – dess framväxt och befolkning 1967 – 1986 av **Gudrun Målare** är ett särtryck ur ett större arbete av Gudrun Målare, "Stadsdelen Tensta från socialtjänstens perspektiv 1967 – 1986" som socialdistrikt 16 gav ut 1988

Bibliotekets vänner i Akalla gav 1989 ut **Träffpunkt Akalla**.

I **Nils-Erik Landells** bok **Vattenvägarnas land** från 1989 följer författaren "Vattenvägen vid Ulriksdals slott västerut över Järvafältet mot Hansta".

Boverket gav 1989 ut en tidning i serien Miljoner idéer kallad **Rinkeby: Bygg inte bort livet**. Texterna är skrivna av **Inga-Lisa Sangregorio**.

I **Hjärtat av Tensta** är en samling dikter, berättelser och bilder från Tensta gymnasium 1989

I boken **Stockholm vår hembygd** utgiven av Stockholms läns hembygdsförbund 1990 finns ett avsnitt på två sidor om Norra Järva hembygdsförening. Även Spånga fornminnes- och hembygdgille finns med i boken liksom övriga hembygdsföreningar i Stockholm. Texten är skriven av **Cathrine Couturier** och **Lars Kaijser**.

Stig Jonsson och **Annika Hagström** gav 1990 **En bro över mörka vatten**. Boken handlar om sorg och sorgearbete med den svåra bussolyckan i Norge 1988. Den har senare kommit ut i omarbetade upplagor.

I Stadsvandringar nr 14 1991 finns en artikel av **Monica Fredriksson**, **En bondes dagbok 1878 - 1884**. Dagboken är skriven av en av bönderna på Stora Tensta, men även Norra Järva (Akalla) nämns.

Länsstyrelsens i Stockholms län rapport 1991:2 är en **Hydrologisk undersökning av Igelbäcken**. Rapporten är ett examensarbete på Geovetarlinjen av **Johan Kuylenstierna** 1990.

Länsstyrelsen i Stockholms län gav 1992 ut en rapport, **Igelbäcken - Järvafältets pulsåder. En översiktlig naturinventering av Igelbäckens dalgång**. Texten är skriven av **Tina Laantee** och **Thomas Strid**.

Stefan DERNMAR skrev 1992 universitetsuppsatsen **Spånga-Järfälla sockenstämmoprotokoll 1750-1800**. I uppsatsen i ämnet historia går han igenom och visar vad som behandlades på sockenstämman den aktuella tiden.

Stockholmsmonografi 76 1992 heter **Norra Spånga, Bebyggelse och samhälle under järnåldern**. Boken är en doktorsavhandling i arkeologi av **Anita Biuw**.

I boken **Storstockholms gröna kilar** utgiven av landstingets regionplane- och trafikkontor 1992 finns ett kort (tre sidor) avsnitt om **Brunnsviken-Järva-Ängsjö**.

1992 gav **Riksantikvarieämbetet** ut skrift 1:7 i projektet **DET MEDELTIDA SVERIGE**. Skriften handlar bl. a. om Spånga socken i Sollentuna härad. Skriften går igenom samtliga Spångas (och Norra Järvas) medeltida gårdar. Texten är svårtillgänglig och full med förkortningar och fackuttryck som bara delvis förklaras.

I **Hågkomster från Järvafältet** 1993 berättar **Knut Strand** om sin verksamhet som förste skogvaktare på Järvafältet 1927 - 1963, men även om tiden därefter.

Friluftsfremjandet på Norra Järva, JÄRVALEDEN, En kortfattad beskrivning av en vandringsled genom det natursköna Järvafältet. 1993

1994 skrev **Ibrahim Ayata** en uppsats i ämnet geografi(?) på komvux(?). Uppsatsen heter **KISTA Från landsbygd till högteknologiskt centrum.**

Naturskyddsföreningen i Stockholms län gav 1994 ut boken **Stockholm i naturen**. I den har **Björn Möllersten** skrivit ett avsnitt på nio sidor kallat **Igelbäckens dalgång**. Tyvärr finns inget kapitel om naturreservaten på Järvafältet.

I Järfälla hembygdsblad nr 3 augusti 1994 har **Lars Gustafsson j:r** en artikel. Artikeln heter **Ulrica Mattsdotter från Håga och Akalla - "anmoder" till Spånga-Järfälla bygdedräkt**. Artikeln handlar om Ulrica Mattsdotter, född 1790 och hennes släktingar ända till hennes sonsons sonsons sonson som föddes 1994.

Stockholmsmonografi nr 117, **Stockholmsbilder** är en festskrift som har publicerats för att fira Svenska Bostäders 50-årsjubileum 1994. I boken finns ett kapitel av **Barbro Klein** kallat **Hemma i Tensta** och ett av **Torbjörn Säfve** som handlar om Rinkeby och Tensta, det heter **Mångfalden**.

I Stadsvandringar nr 17 1994 har **Anita Biuw** ett kapitel kallat **Järvafältsundersökningarna 1964 - 1976 - en kort sammanfattning**. Även **Monica Fredrikssons** kapitel, **5000 år på 60 år** behandlar i någon mån arkeologi på Norra Järva.

Rinkebyhäftet 1994 en vandring i tid och rum..... av **Elly Berg, Iris Berggren** och **Gunilla Lundgren** behandlar Rinkebys 1900-talshistoria.

Bengt Rundquist skrev 1994 **Järvafältets ABC-bok** med 28 rim om Järvafältet på Falstaff Fakirs manér. Skriften är på fyra A5-sidor.

I tidningen **Ledungen** nr 1/1995 finns en artikel av **Jocke Arfvidsson**. Artikeln heter **Igelbäcksdalen - den gröna kulturleden**.

I mars 1995 gav **Friluftsförbundet på Norra Järva** ut en ny och utvidgad version av **JÄRVALEDEN - En kortfattad beskrivning av en vandringsled genom det natursköna Järvafältet**.

Hösten 1995 kom **Stadsbyggnadskontorets Samråd om förslag till Översiktsplan 96 för Stockholm, Kista 17**.

Arkitekturmuseets årsbok 1996 heter **En miljon bostäder** och behandlar bl.a. förorterna på Södra Järva (även Norra Järva) på flera

sätt. Här finns t.ex. en artikel av **Anna Bergner-Kettner** som heter **Att leva i Rinkeby**.

Biblioteket i Tensta gav 1997 ut häftet **Utflykter på Stockholms del av Järvafältet**. Texten är skriven av **Jocke Arfvidsson** och vänder sig främst till skolorna på Södra Järva.

Anna Nordlander skrev 1997 ett specialarbete i Tensta gymnasium. Det heter **Järvafältets historiska bebyggelse** och berättar hur Järvafältets bebyggelse har sett ut och var den har varit belägen genom århundradena.

Fem flickor som utgjorde "**Grupp 13**" på datorteket i Akalla skrev som ett övningsarbete uppsatsen "**Akalla by - Från sekelskiftet till nutid**" sommaren 1997. Flickorna heter **Firozeh, Margareta, Roya, Ulla** och **Yvonne**.

Bostadsrättsföreningen Rågå gav 1997 ut en skrift kallad **Välkommen till Rågå**. I den finns ett avsnitt om **Ärvinge gårds historia** av **Jocke Arfvidsson**.

Rinkeby stadsdelsförvaltning gjorde ett enkelt, kopierat häfte kallat **Historisk Guide Rinkeby** 1997. Häftet visar i första hand de historiska informationsskyltar som är uppsatta i Rinkeby

Vasakronan gjorde 1997 en utredning om Järvafältet. Till den bifogades en skrift på 69 sidor av **Nils-Erik Landell** kallad **Grönlingens marker**

Norra Järva hembygdsförening gav 1997 ut boken **Järvabygd**, den har flera författare. Boken som är på 168 sidor behandlar Norra Järva på flera olika sätt. Den handlar såväl om historiska spörsmål som både nutid och framtid. Även konst och natur på Norra Järva tas upp i boken som kommer att bli det nya standardverket om Norra Järva efter Spångaboken (-66) och Brunberg (-79).

I boken **Naturhuvudstad Stockholm** av **Nils-Erik Landell** 1998 finns ett avsnitt på sju sidor som heter "Grönlingens marker". Avsnittet är en sammanfattning av Landells skrift från 1997 med samma namn.

Därute i Tensta heter Stockholmsmonografi 123 redigerad av **Karl-Olov Arnstberg** och **Björn Erdal**. Boken kom ut 1998. Den behandlar stadsdelen Tenstas moderna historia och berättar om människorna som bor där.

Rinkeby och Spånga/Tensta stadsdelsförvaltningar gav 1998 ut häftet **Historisk rundvandring i Rinkeby, Bromsten, Spånga,**

Tensta. Häftet är producerat av R-info, kultur i Stockholm och bygger på de informationsskyltar som är uppsatta i området.

Nils-Erik Landells bok **Grönlingens marker – Berättelsen om Igelbäcken** kom ut 1998. Boken är en åtkomlig version av den bilaga till Vasakronans utredning (se ovan) som Landell gjorde 1997.

Tensta Från landsbygd till miljonprogram är ett kort skolarbete av **Patrik Westling** på Tensta gymnasium 1997 eller möjligen 1998

Fågelperspektiv med underrubriken **minnen från hembygd och obygd** kallar **Karl-Erik Fridzén** sin bok om naturen på Järvafältet med omnejd, 1998. Fridzén skriver mest om fågellivet på 1940- och -50-talen men även om andra djur och fågelliv utanför Järvafältet. I boken får vi också flera minnen om livet på Järvafältet före den moderna bebyggelsen.

Stockholms hem gav 1998 ut en trevlig bok som kort och gott heter **Rinkeby**. I den kan man läsa om Rinkeby ur flera perspektiv. Texten är skriven av **Klas Schönning**

Familjebostäder gav 1998 ut en trevlig folder som heter **Rinkeby En stadsvandring i Familjebostädernas kvarter**

Kvinnoföreningen Äpplet gav 1998 ut **muntyg & förkläden del 1** som är en samling dikter och berättelser av kvinnor i Husby

Karl Lilja gjorde ett skolarbete(?) 1998 betitlat **Akalla by**

Kvinnoföreningen Äpplet gav 1998 ut **andra muntyg del 2 o 3** som är en fortsättning på muntyg & förkläden som gavs ut tidigare samma år.

I **Bostadskonst** 1998 utgiven av Svenska Bostäder och redigerad av **Greger Ekström** kan man läsa om den offentliga konsten i Husby och Hjulsta och i andra stadsdelar.

Stockholm från A till Ö, del III är en uppslagsbok om **Västerort** skriven av **Hans Harlén** och utgiven av Brännkyrka hembygdsförening 1999.

"Någonstans borta i skogen skulle ligga en skola..." är ett specialarbete om Akalla båtsmanstorp gjort av **Johanna Repo** på Tensta gymnasium vårterminen 1999

Var det bra så? Roman från en förort. **Lena Anderssons** debutroman 1999, en skarp och vredgad humoristisk berättelse om att växa upp i Tensta-Rinkeby på 70- och 80-talen.

Ärvingekvinnan – en av Kistas äldsta invånare är en folder som biblioteket i Kista gav ut 1999 i samband med att utställningen av en vikingtida grav invigdes 6 oktober. Texten är skriven av **Jocke Arfvidsson**.

Samhällsgeografiska studier på Järvafältet "PfMI 2/99" är en fältkursrapport i samhällsgeografi B höstterminen 1998, utgiven av Uppsala och Umeå universitet 1999.

Rinkebyarkivet uppmanade alla som bor eller arbetar i Rinkeby att skriva dagbok 4 maj 1999. Man fick in närmare 300 dagböcker, nästan 50 av dessa återfinns i **I Rinkeby fanns det datorer och affärer och runstenar...**, utgiven hösten 1999

Husby hantverkshus gav ut en **almanacka för år 2000** med 14 konstverk av lokala konstnärer och en text av **Carl Rådemyr** om Järvafältets historia.

Carl Rådemyr gav 2000 ut **Visor och Dikter från Norra Järva**. Boken är illustrerad av **Nasrola "Nasi" Khoshdel**. Boken är utgiven av Kista kulturforum.

Stockholms stadsbyggnadskontor gav ut en skrift kallad **Hansta naturreservat** år 2000. Texten som är sammanställd av **Christina Wikberger** behandlar naturreservatet ur många olika aspekter

Bengt Rundquist och **Maj Östberg** gjorde **"Fornstigen runt Akalla by"** med en tipspromenad och korta informerande texter våren 2000.

Biblioteket i Tensta sammanställde fyra gamla filmer om **bebyggelsen på Järvafältet** till video 2000. Videorna finns naturligtvis inte att köpa men de är tillgängliga på biblioteken i Tensta och Kista.

Stockholms stadsmuseum hade en utställning om **miljonprogrammet i Stockholm** år 2000 och 2001. I programhäftet behandlas bl.a. järvastadsdelarna på olika sätt.

Igelbäcken, Biotopkartering år 2000 av **Örjan Hallnäs** är utgiven av länsstyrelsen i Stockholms län, Miljö- och planeringsavdelningen som rapport 2001:14

I **Stockholms satelliter** från 2000 av **Jerker Söderlind** (text) och **Per Skoglund** (foto) kan man läsa ett kort avsnitt var om (de bebyggda) Järvastadsdelarna

Örjan Hermodsson på Riksantikvarieämbetet gjorde 2001 en **Fornminnesinventering av Akalla by**. I den lokaliserar han såväl platsen för Lilla Akalla som det forntida Husby

Magnus Nilsson, ordförande i naturskyddsföreningen i Stockholms län hade en artikel i *Ledungen* (utg. av Sthlm läns hembygdsf.) nr 1 år 2001 betitlad "**Vad ska hända med Järvafältet?**"

Akalla by gav år 2001 ut en folder som heter **Välkommen till Akalla by!** Texten är skriven av **Carl Rådemyr**.

SNF i Sthlm län gav 2001 ut ett häfte som heter **Stockholms bönder**. Ett uppslag handlar om Hästa gård. Texten är skriven av **Erik Klefbom**.

Antikvarie **Tarras Blom** på Stockholms stadsmuseum gjorde en byggnadsinventering av **Hästa gård** 2001.

I tidningen **biologen**, medlemsblad för biologilärarnas förening, nr 4/2001 finns två artiklar av **Stefan Lundberg** om Igelbäcksdalen och grönlingen, vidare finns en artikel om Säbysjön av **Olle Bernard** och en om Nationalstadsparken av **Henrik Waldenström**.

Höstterminen 2001 skrev **Clark Carlsson** en uppsats i ämnet kulturgeografi kallad **Fyra äss och en joker** med underrubriken **En rapport om Kistas framtid och sökandet efter stadsutvecklingens drivkrafter**.

Kista gård är en byggnadshistorisk inventering som **Anna-Karin Skiöld** på Stockholms stadsmuseum gjorde 2001 som rapport nummer 2

I **Nils-Erik Landells** bok **Fåglar, blommor, hus och träd i Stockholm** från 2002 finns ett kapitel på tio sidor kallat Kista och Igelbäcken.

Kistaantologin är ett häfte i vilket elva glada amatörförfattare från Norra Järva bidrar med dikter och noveller 2002.

Familjebostäder gav 2002 ut en trevlig folder som heter **Tensta En stadsvandring i Familjebostädernas kvarter**. Texten är skriven av **Klas Schönning**.

Järvafältet är en "översiktlig historisk landskapsanalys" gjord av **Linda Qviström** och **Clas Tollin** på uppdrag av Stockholms stadsmuseum 2002

Fornlämningar och andra historiska betydelsebärare på Järvafältet är en "översiktlig fältinventering och GPS-kartering" gjord av **Clas Tollin** och **Anders Wästfelt** på uppdrag av Stockholms stadsmuseum 2002

I Samfundet S:t Eriks årsbok 2002 finns en artikel av **Magnus Källström** kallad **Kyrkobyggare i Spånga**. Den handlar om de arkeologiska undersökningar som gjordes i 1997 och 2000 i samband med Spånga kyrkogårds utvidgning.

Stockholms stadsbyggnadskontor skickade ut en remiss våren 2003 kallad **Inriktningsprogram för Järva friområde**. Tillsammans med programmet följde en **Strategisk miljöbedömning om Järva Friområde** från Gatu- och fastighetskontoret. Båda skrifterna är daterade november 2002. Tillsammans ger de många upplysningar om Igelbäcksdalen och Hanstaområdet.

I universitetsuppsatsen **Hembygdsrörelsen och det moderna** våren 2003 undersöker **Jenny Rehn** hur man i hembygdsrörelsen förhåller sig till etnisk och kulturell mångfald. För att ta reda på detta har hon specialstuderat Norra Järva hembygdsförening

Stockholmsmonografi 166 heter **Stockholm utanför tullarna** 2003. I den kan man läsa om Stockholms 97 ytterstadsstadsdelar. Samtliga Järvastadsdelar (Akalla, Hansta, Husby, Kista, Rinkeby och Tensta) är naturligtvis med, liksom övriga stadsdelar i Spånga. Boken är redigerad av **Göran Söderström** och ger många intressanta upplysningar men innehåller också en hel del slarvfel.

Stockholms gatu- och fastighetskontor gav 2003 ut boken **Träd i Stockholm**. Boken som är en "guide till stadens träd" uppmärksammar åtta träd från våra arbets- och bostadsområden på Norra Järva.

Norra Järva Hembygdsförening gav 2003 ut **Akalla By** som nr. 1 i en planerad småskriftserie. Texterna är skrivna av **Jocke Arfvidsson**, **Lisbeth Lindberg** och **Johanna Repo**

Regionplane- och trafikkontoret gav 2004 ut **Järvakilen** som en av tio skrifter i serien **Upplevelsevärden i Stockholmsregionens gröna kilar**. Rapporten har utarbetats av **Emma Tønnerfors**, **Henri Hanus-Haiman** och **Maria Modig** på Scandiaconsult AB/Ramböll

Norra Järva Hembygdsförening gav 2004 ut **Integration i Hembygden** som nr 2 i sin skriftserie. Häftet är gjort av **Anne Hurri** och **Per Jonson**

I **Sthlm at Large** utgiven av Färgfabriken 2004 propagerar **Jerker Söderlind** för en fortsatt utbyggnad av Järvastadsdelarna under rubriken **Järvafältet - what's in it for you?** **Jan Åman** är inne på samma linje i avsnittet **Järva - staden runt den gröna floden**.

Lars O Ericssons bok **Mordet på Tensta konsthall** 2005 är en anklagelseskrift om turerna kring Tensta konsthall

I tidskriften fauna&flora årg. 101:1, 2006 har **Stefan Lundberg** en trevlig artikel om grönlingen och Igelbäcken kallad **Skygg fisk med gamla anor**.

Jag minns min barndoms Spånga... utgiven 2006, är en samling artiklar ur Spångabygden. I artiklarna får vi höra personliga spångaminnen från 1900-talet. Tre av minnena behandlar Järvastadsdelarna. Skriften är utgiven av Spånga Fornminnes- och Hembygdsgille och redigerad av **Carin Ljung**.

Svenska Bostäder lät **Ulf Malm** göra undersökningar om trygghet och kriminalitet i Akalla, Husby, Rinkeby och Tensta 2006. Resultatet föreligger i rapporter kallade **Trygghet och socialt liv i Akalla** respektive **Husby, Rinkeby** och **Tensta/Hjulsta**. Rapporterna är lättast att nå via Svenska Bostäders hemsida, www.svebo.se Rapporten finns även som trycksak under namnet **Trygghet i Järva** utgiven av Svenska Bostäder 2006

Tensta utanför mitt fönster 2006, sägs vara en Ingång till Tensta Bo 06. Boken som har många författare behandlar det moderna Tensta ur många olika aspekter med tyngdpunkt på arkitektur och samhällsplanering.

Det nya Stockholm är en annonsbilaga till DN 15 augusti 2006 som till största delen handlar om Tensta Bo 06. Stockholms stad i samverkan med Stockholms Byggmästareförening

Kämpingebacken 13 2006 med texter av **Piamaria Hallberg, Per Olgarsson** och **Ulrika Sax** handlar om Stockholms stadsmuseums museilägenhet i Tensta.

I "Blick, Stockholm då och nu" nr 3 2006 har **Piamaria Hallberg** ett avsnitt om en ny museilägenhet i betongförort, kallat **Kämpingebacken 13**.

I **Stockholm bygger 06** från 2006 kan man läsa om aktuella bostadsprojekt i såväl Norra som Södra Järva samt i övriga Spånga och Hässelby-Vällingby.

Norra Järva Hembygdsförening gav 2006 ut **Järvafältets Runristningar** som nr 3 i sin skriftserie. Huvudtexten är skriven av **Bengt Rundquist, Jocke Arfvidsson** har med en skröna i häftet.

JÄRVA kulturguide är en vägvisare till Järvafältets rika kulturliv av **Gunlög Leonards** är utgiven av stadsdelsförvaltningarna runt Järvafältet och Stockholms kulturförvaltning 2006

Lars Bergströms artikel **Svenska bostäder satsar stort på JÄRVAFÄLTET** i **GODA GRANNAR** nr 4/2006 (utg. Av SB) handlar om hur man vill förnya Husby

I **Träden vid Rinkeby** 2006 har läraren **Sven-Erik Bengtsson** och barn på Knutbyskolan gjort ett fint bildreportage från Berggården intill Rinkeby.

Jerker Söderlind upprepar sina argument för exploatering av Järvafältet från Stockholm at Large (2004) i artikeln **Mer hembygd i trafiken** i tidningen **Ledungen nr 1, mars 2007**. Han har upprepat dem i **Byggindustrin 19/2006** och i **Lantmätaren 8/2006**

Länsstyrelsen gav 2007 ut **Utflyktsguide till 33 skyddade naturområden i Stockholms län**. Ett av områdena är norra Järvafältet.

Världens bästa land, berättelser från Tensta av **Anders Sundelin** 2007 "...handlar om människor som kommit till Sverige från världens alla hörn, som talar bättre svenska än sina barn som är födda här, som betraktas som främlingar men som vet att de aldrig kommer att leva någon annanstans."

Periferin i centrum är redigerad av **Katarina Nylund** 2007. Boken behandlar några av Storstockholms förorter, bl.a. Järvastadsdelarna, ur olika aspekter.

I **gatuplanet** är en doktorsavhandling 2007 av **Carina Johansson** på Uppsala universitet som handlar om hur invånarna tänker om sina gatunamn i sju stadsdelar i Stockholm varav Akalla är en.

Norra Järva Hembygdsförening gav 2007 ut skriften **Fåglar och däggdjur på Järvafältet** med akvareller av **Karl-Erik Fridzén** och korta texter av **Jocke Arfvidsson**

Historiska museet gav 2008 ut ett häfte, **Publik arkeologi i Hjulsta** med undertiteln **Från utgrävning till utställning med klass 8d**.

Pontus Herins bok **I Djursholm och Tensta kindpussar vi varandra** 2008 handlar om hur han bodde i Tensta med sin familj i två år .

Norra Järva Hembygdsförening gav 2008 ut **Stenugnen i Mellangården, Akalla By** som nr 5 i sin skriftserie.

VISION JÄRVA 2030 gavs ut 2008 av Stockholms stad och handlar om det s.k. Järvalyftet.

Stockholmsmonografi nr 197, **E4:an mot för mot** av **Bosse Bergman** 2008 är en guidebok med en minutiös beskrivning av platser och byggnader längs E4:an. Norra Järva och Järvafältet har fått 30 sidor.

Bostadsrättsföreningen Äpplet gav 2008 ut **40 år i Tensta** med text av Annelie Drewsen.

Örjan Hermodson gjorde 2008 en inventering av Fornlämningsmiljöer vid Järva friområde på uppdrag av kyrkogårdsförvaltningen i stockholm

Bilder från Järvafältet med underrubriken Fotografier av Järvafältet mellan 1953 och 2007 tagna av **Karl-Erik Fridzén** kom ut 2009. Boken innehåller ca 120 bilder från Norra Järva, ofta bilder från samma plats med några decenniers tidsskillnad.

Spånga Fornminnes- och Hembygds Gilles medlemstidning **Spångabygden** har sedan 1980 haft flera artiklar om Norra Järva, det gäller bl.a. nummer **3, 6, 7, 10, 15, 16, 32, 35-36, 43, 48, 60, 65, 70, 105**. Sedan 1986 har **Norra Järva hembygdsförening** gett ut sin medlemstidning **Järvabygd** med artiklar om vår historia m.m.

Vid några tillfällen har hembygdsföreningarna i grannkommunerna i sina medlemsblad haft artiklar som berört "vårt" område. Även i övrig press finns en del att hämta. Förutom dags- och lokalpress finns en del om Järvafältet publicerat i olika militära tidskrifter och i specialtidningar i arkeologi, arkitektur m.m. Jag har försökt att ta med även några av dessa artiklar i listan ovan.

Jocke Arfvidsson, februari 2009